

Følg i hertugens undersåtters fodspor på de gamle stier i Notmark sogn

På gårdene og husmandsstederne dyrkede bønderne jorden og havde husdyr-hold. De betalte udbytteskat til godsforvalteren både i form af penge og naturalier og udførte desuden hoveriarbejde på Rumohrsgård.

Godsforvalteren var som på andre godser underlagt hertugen af Augustenborg som de måtte betale skat til.

Hertugen havde en "færgehavn" i Notmarkskov (Fynshav). Denne blev anlagt omkring 1750.

Men også i oldtiden var området beboet hvilket i dag kan ses på de mange fortidsminder der er bevaret.

På turene er der gode muligheder for at møde både rådyr, dådyr og harer mm. Glenden kredser også ofte over området.

Tag en tur og nyd fortiden, nutiden og naturen i perlen på Als.

De tre landsbyer

- midt o Als

Hundslev - Almsted - Notmark

De tre landsbyer ligger på den alsiske højderyg få hundrede meter fra hinanden. De er forbundet med cykelsti som også kan bruges som gangvej. Ved skolen og kirken kan man parkere bilen og begive sig ud på de spændende vandreture.

- 1 Notmark gamle skole, Parkering / information
- 2 Vor Frue Kirke, parkering
- 3 Dyrehaven

Indhold	Side
Kort over de 3 landsbyer	2
Beskrivelse af området	3
Hoverivejen	4
Jernbanestien	5
Dyrehaven	6
Rumohrsgård / Lillemølle	7
Kirkestien til Fynshav	8
Fryndesholm	9
Nørreskoven	10
Hundslev, kort	11
Almsted, kort	12
Notmark, kort	13
Hellig tre konger / Bernasennen .	14
Landsbyernes dag / krolf	15
Nimbus træf / Sikkerhed	16

Notmark Gamle Skole

De 3 landsbyer Midt o Als består af Hundslev - Almsted - Notmark. De er gået sammen i et fælles landsbylaug kaldet HAN. Målet er sammen at skabe en række aktiviteter der kan generere sammenhold og fællesskab.

Samlingspunktet er Den Gamle Skole i Notmark samt området omkring der er stillet til rådighed af kommunen til forskellige aktiviteter og den bliver flittig brugt. Møder, foredrag, strikkeklub, Hellig tre Konger, krolf, Nimbustræf, Ringridning, Landsbydag, Berna Sennen hundetræf og meget andet.

De tre landsbyer rummer en meget interessant historie og er omgivet af en skøn natur med et rigt dyreliv. Der er også i området mange stendysser og gravhøje der vidner om livet for flere tusind år siden.

Et generationsskifte er på vej og flere unge med børn flytter til byerne, hvilket giver liv. Vi er glade for området og viser det gerne frem, så velkommen til at besøge os og gå en tur på de historiske stier.

Lokalhistorisk gruppe

Hoverivejen (Hovvej)

P = parkering

Turens længde: 2,2 km

Hoverivejen blev brugt, når gårdenes beboere skulle udføre hoveriarbejde på Ruhmohrsgård.

1 Vor Frue Kirke.

2 Præstegården.

På turen møder man ofte dædyr, harer og fasaner.

Jernbanestien (e bahn)

P = parkering

Turens længde: 4,2km

Fra 1898-1933 gik jernbanen fra Sønderborg til Nordborg. Jernbanestien er strækningen fra Asserballe station til Hundsløv.

1 Kleinbahn.

2 Dimitri stenen og træet.

Martin N. Hansen søjlen.

Dyrehaven

P = parkering

Turens længde: 1km/1,8km

Dyrehaven hørte under Rumohrgård, men oldtidsfundene viser, at der har været livlig aktivitet i området for mere end 5.000 år siden.

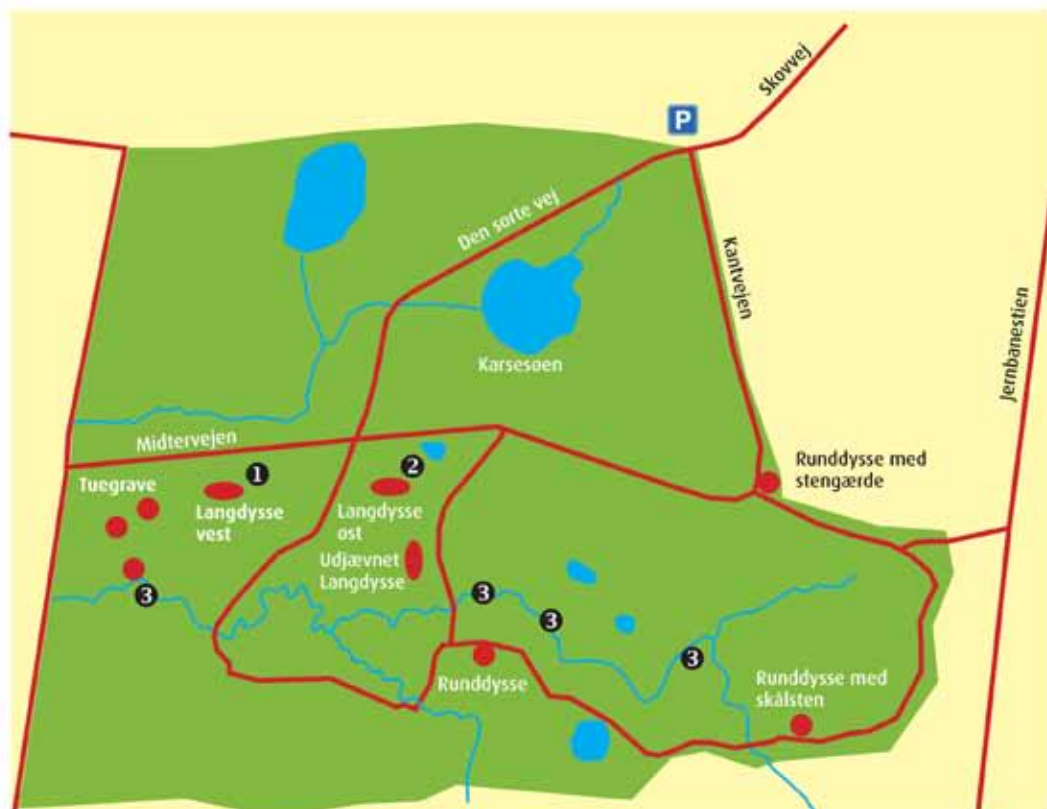
1 Stenen med kors i langdysse vest.

2 Langdysse.

3 Flere steder er bækken reguleret med små "vandfald".

Rumohrsgård – Lillemølle

P = parkering

Turens længde: 4,8km

Gårdene i Notmark sogn var underlagt Rumohrsgård, og måtte aflevere ydelser i form af naturalier og hoveriarbejde.

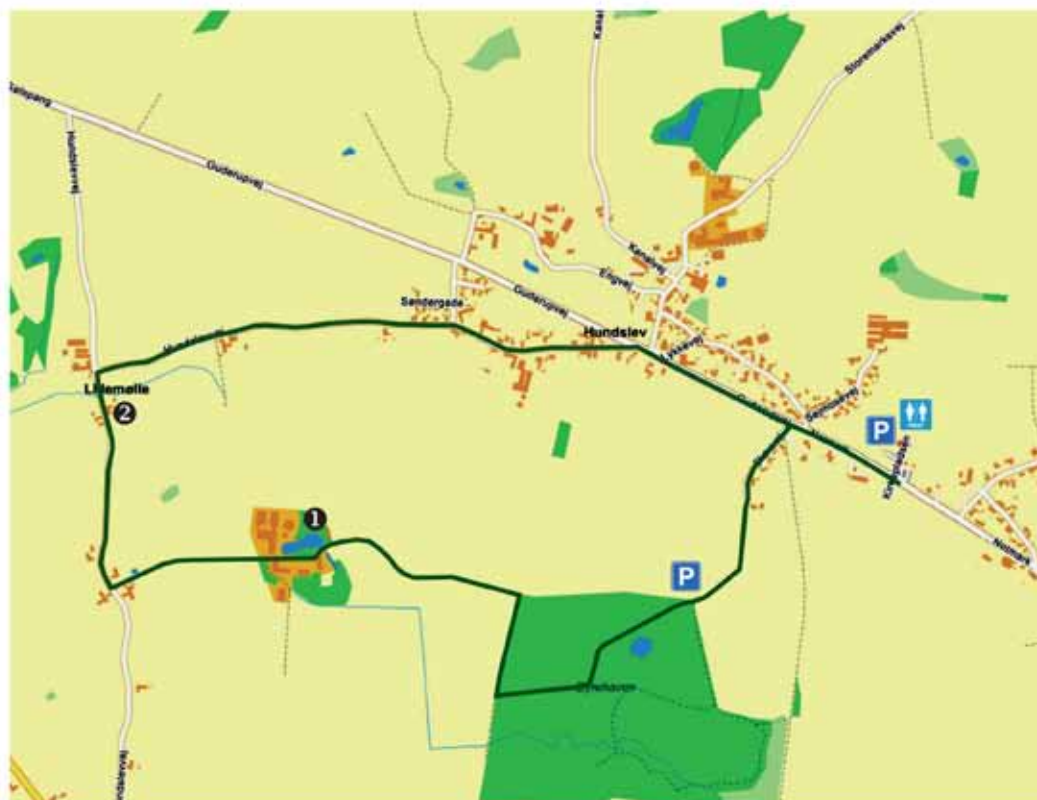
❶ Rumohrsgård.

❷ Lillemølle, tidligere vandmølle

På turen møder man ofte rådyr, harer og fasaner.

Kirkestenen, Notmark-Fynshav

P = parkering

Turens længde: Rød tur: 5,8km | Blå tur: 1,5km

Kirkestenen var vejen til Notmark kirke fra Notmarkskov og Padholm. Den var samtidig vejen til færgen.

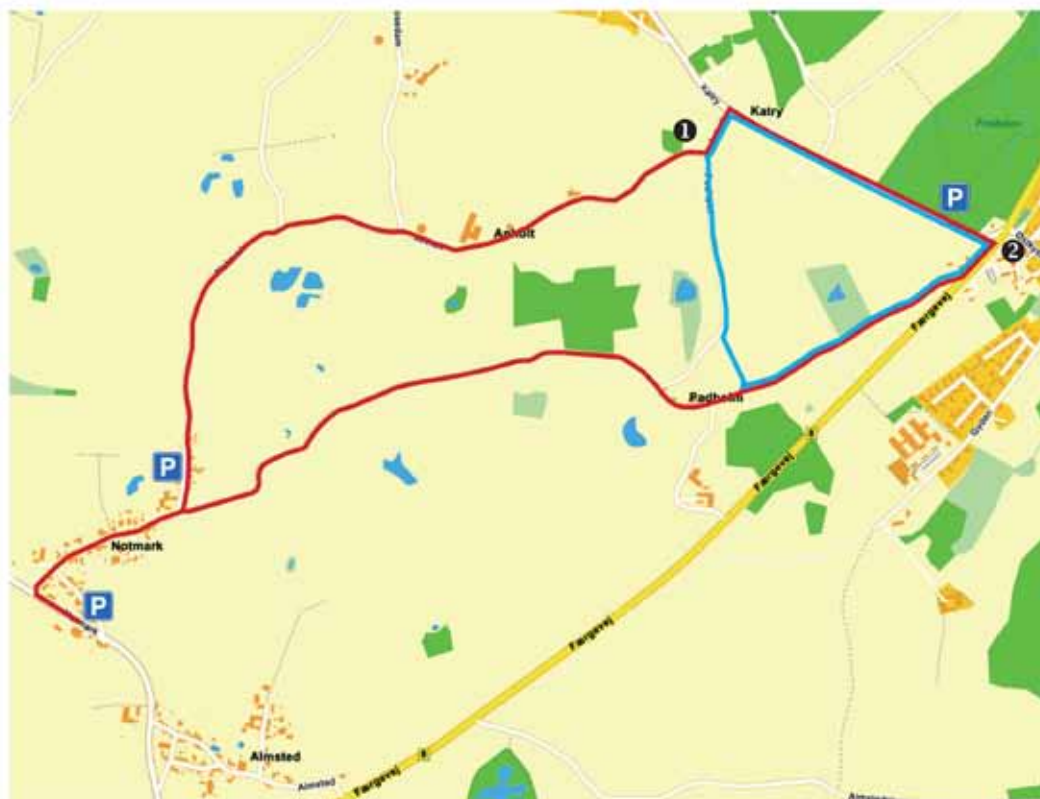
1 Thorstenen. Runddysse med sten og gravkammer.

2 Genforeningsstenen.

På turen møder man ofte rådyr, harer og fasaner.

Fryndesholm

P = parkering

Turens længde: Rød tur: 4,2km | Blå tur: 1,5km

Turene går gennem smuk natur og man passerer en velbevaret rundhøj med gravkammer.

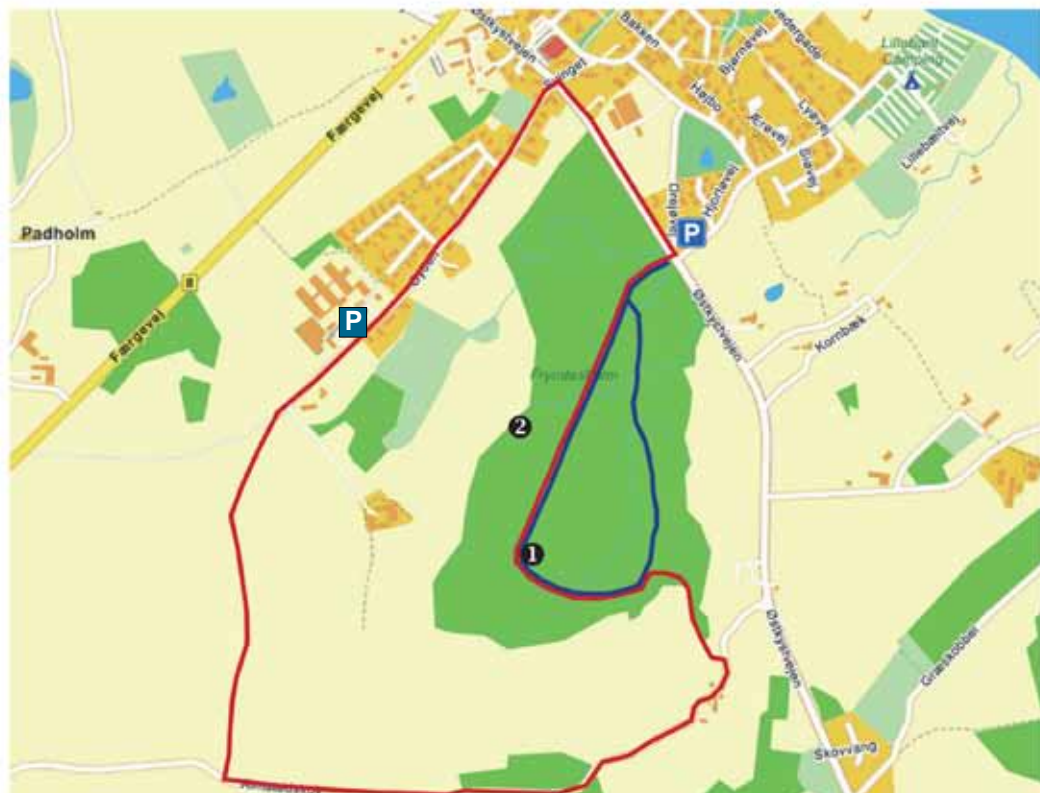
❶ Runddysse med randsten og kammer.

❷ Gravhøj.

På turen møder man ofte dådyr, harer og fasaner.

Nørreskoven

P = parkering

Turens længde: Rød tur: 3,7km | Blå tur: 1,8km

På turen kommer du gennem en smuk bøgeskov og langs kyststrækningen til Lillebælt.

❶ Taksensand fyrstårn.

❷ Gravhøj.

På turen møder man ofte rådyr, harer og fasaner, her en Glente.

Hundslevs historie

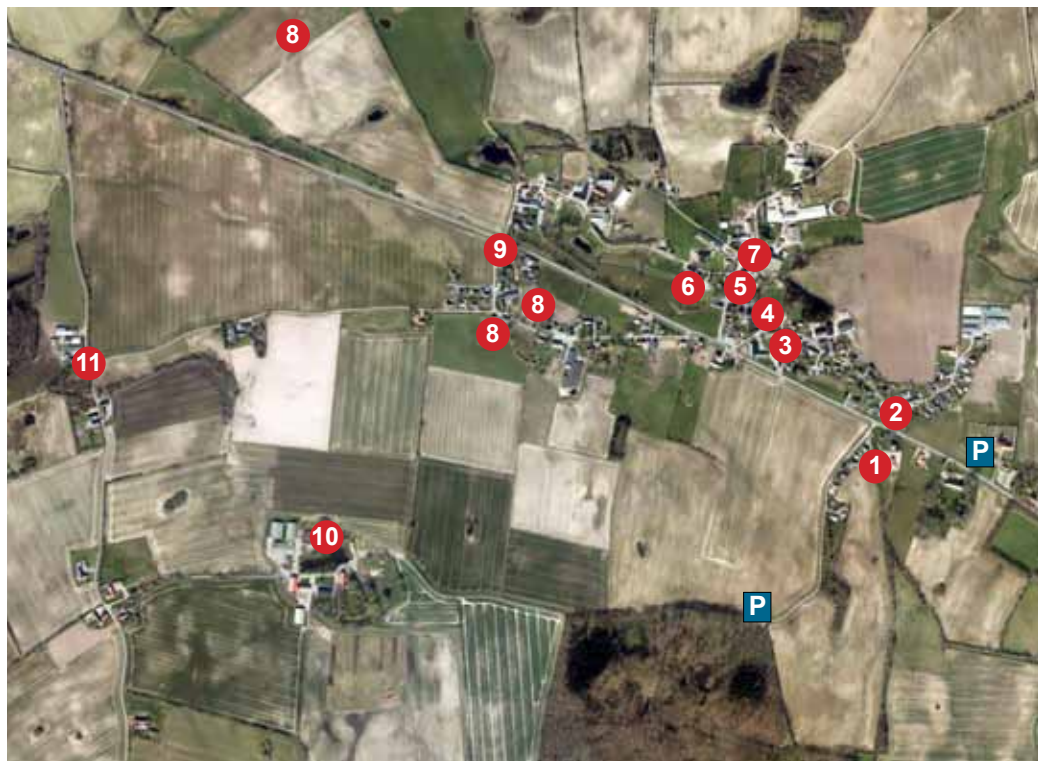
Steder og navne på huse i landsbyen

De tre landsbyer

- midt o Als

Hundslev - Almsted - Notmark

- 1 Hundslev mølle
Skovvej 1
- 2 Trossenborg / Kabloni
Sejmosevej 1 - 4
- 3 Den gamle smedie
Lykkevej 20
- 4 Hundslev korn
Lykkevej 18
- 5 Lykkevej 1, Bager
Lykkevej 3, slagter
Lykkevej 5, skomager
Stormarksvej 4, købmand
- 6 Den "nye" smed
Stormarksvej 1
- 7 Hundslev kro og station
Stormarksvej 6, 6A og 6B
- 8 Bondeindersted og Lindegård
Søndergade 15 og 16
- 9 Tidligere bondeindersted
Søndergade 38
- 10 Rumohrsgård
Hundslevvej 20
- 11 Lillemølle
Hundslevvej 24

Almsteds historie

Steder og navne på huse i landsbyen

De tre landsbyer

- midt o Als

Hundslev - Almsted - Notmark

- 1 Gravgård
Almsted 2
- 2 Skomagerhus
Almsted 5
- 3 Kro og høkeri
Almsted 6
- 4 Kro, hjulmager og kådner
Almsted 10
- 5 Smedested
Almsted 24
- 6 Tjørnegården
Almsted 22
- 7 Bondegården
Almsted 23
- 8 Kropholm, sognefoged og Kådner
Almsted 25
- 9 Hjulmager instested
Almsted 41
- 10 Saddelmager, bageriudsalg,
soltørrede mursten
Almsted 26
- 11 Mindesmærke for
Martin N. Hansen

Notmarks historie

Steder og navne på huse i landsbyen

De tre landsbyer

- midt o Als

Hundslev - Almsted - Notmark

1	Vor Frue kirke
Kirkepladsen 2	6	Junkergården
Notmark 20
2	Notmark præstegård
Notmark 4	7	Havebjerggård
Notmark 19
3	Blommescgård
Notmark 3	8	Klingbjerggård
Notmark 32
4	Notmark kro
Notmark 23	9	Vandværk, udsigtspunkt
Notmark 21a
5	Damgård
Notmark 14		

Hellig tre konger

Det er en gammel tradition der holdes i hævd i de tre landsbyer. Man klæder sig ud og går på besøg hos hinanden hvor værten skal gætte hvem man er. Senere på aftenen samles man på den Gamle Skole hvor de bedst udklædte kåres. En rigtig sjov og hyggelig tradition.

Berner sennen træning

I 2001 var der nogle Berner ejere som startede op med gåture på Als. Det resulterede så i at træningspladsen blev startet op i 2011 og har siden starten benyttet sig af Notmarks gamle skole og deres faciliteter.

Landsbyernes dag

Det er et tilløbsstykke med masser af aktiviteter - kræmmermarked, udstilling af foreninger, folkedans, udstilling af veteranbiler og motorcykler samt salg af pølser og meget andet.

Krolf

Krolf der er en kombination af golf og krocket, startede op i HAN regi på Notmark skole i 2015. Gruppen er aktiv og har 20 - 25 medlemmer der ugentlig spiller i sommerhalvåret.

Nimbus træf

Als Nimbus Klub afholder et årligt weekendtræf ved Notmark skole i august. Alle er velkomne til at kigge forbi lørdag eftermiddag, hvor der er Nimbus ringridning. De plejer at være 60 - 80 personer i alderen fra 3 - 89 år fordelt på 35-45 Nimbusser.

Den Europæiske Landbrugsfond for udvikling af Landdistrikterne:

Europa investerer i landdistrikterne.

Er du eller en anden person blevet syg eller kommet til skade?

Ring til Læge- og Skadevagten på telefon +45 7011 0707

Are you or another person ill or hurt?

Call the medical center on phone +45 7011 0707

Sind Sie oder eine andere Person krank oder zu Schaden gekommen?

Rufen sie die Medizinische Notbereitschaft an: Telefon +45 7011 0707

Ved livstruende sygdom/skade eller brand:

Ring 112

In case of life-threatening illness/injury or fire:

Call 112

Bei lebensbedrohlicher Krankheit/Verletzung oder Feuer:

112 anrufen

Politi:

Ring 114

Police:

Call 114

Polizei:

114 anrufen

Centerskadestuen Sygehus Sønderjylland
Kresten Philipsens Vej 15
6200 Aabenraa